

KUTSESTANDARD

TÖÖHÜGIEENIK, tase 6

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse kutsetegevust ning esitatakse kompetentsusnõuded ehk töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit.

Kutsestandardi kasutusala

- 1) Tööturu nõudmistele vastavate õppekavade ja koolitusprogrammide koostamine
- 2) Inimeste kompetentsuse hindamine, sh enesehindamine ja vastavushindamine kutse andmisel
- 3) Ametite kirjeldamine ja tutvustamine
- 4) Inimese karjääri planeerimine ja aluse loomine elukestvaks õppeks
- 5) Koolitusvajaduste väljaselgitamine ning koolituse planeerimine
- 6) Ametijuhendite koostamine ja töötajate värbamine
- 7) Kutsete ja kvalifikatsioonide võrdlemine.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Tööhügieenik	6

A-osa KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Tööhügieenik on spetsialist, kes aitab kaasa tervisliku ja ohutu töökeskkonna loomisele, eesmärgiga ennetada kutsehaigusi ja tööga seotud haigestumisi ning säilitada ja edendada töötaja tervist ja töövõimet. Tööhügieenik tuvastab riskianalüüsi abiga töökeskkonna ohutegurid ja mõõdab ise või korraldab ohutegurite parameetrite mõõtmised. Ta hindab töökeskkonna (eelkõige füüsiliste, keemiliste ning bioloogiliste) ohutegurite võimalikku mõju töötajate tervisele ning nõustab tööandjaid ja töötajaid tervist säästvate töötingimuste loomisel. Tööhügieenik lähtub oma tööülesannete täitmisel heast tavast.

A.2 Töösad
2.1 Ettevalmistav töö riskianalüüsi läbiviimiseks
2.2 Töökeskkonna ohutegurite väljaselgitamine ja esmane hindamine
2.3 Töökeskkonna ohutegurite mõõtmine ning mõõtmistulemuste analüüsimine
2.4 Töökeskkonna riski hindamine ja ohjamine
2.5 Tööandja ja töötajate nõustamine
Tööülesannete täielik loetelu on toodud Lisas 1 „Töösad ja tööülesanded“

A.3 Töö keskkond ja töö eripära
Vastavalt töökeskkonna eripärale võivad tööhügieeniku tööülesanded varieeruda. Töö on loova iseloomuga. Võib esineda töötamist välitingimustes, kokkupuuteid töökeskkonna ohuteguritega. Tööhügieenik järgib oma töös kutse-eeetika põhimõtteid, hoides oma tegevuse tõttu teatavaks saanud tootmis- ja ärisaladust ning tagades töötajate tervise- ja eraeluandmete konfidentsiaalsuse.
A.4 Töövahendid
Tööhügieeniku töövahendid on töökeskkonna ohutegurite mõõtmiseks, tööprotsessi jäädvustamiseks ja dokumenteerimiseks vajalikud vahendid.
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused: võimed ja iseloomujooned
Olulised on kirjalik ning suuline eneseväljendusoskus, loovus, objektiivsus, sihikindlus, organiseerimis- ning koostöövõime, iseseisvus, analüüsivõime, vastutustunne.
A.6 Kutsealal töötamiseks nõutavad dokumendid
Puuduvad
A.7 Võimalikud ametinimetused
Ametinimetus on tööhügieenik.
A.8 Kutsealane ettevalmistus
Kõrgharidus tööhügieeni erialal või muu kõrgharidus ja vastavus tööhügieeniku kutsestandardi nõuetele.

B-osa

KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1. Kutse taotlemisel nõutavad kompetentsid
Selle kutse taotlemisel on nõutav kohustuslike kompetentside B.2.1 – B.2.6 tõendamine

B.2 Kompetentsid	
B.2.1 Ettevalmistav töö riskianalüüsi läbiviimiseks	EKR tase 6
Tegevusnäitajad:	
1) selgitab välja ettevõtte tegevusvaldkonna ja spetsiifika, millest lähtuvalt kogub informatsiooni võimalike töökeskkonna ohutegurite kohta, kasutades erinevaid infoallikaid	
2) lähtuvalt töökeskkonnast, kogutud teabest ja olemasolevatest vahenditest, valib töökeskkonna riskianalüüsi meetodi(d) ning otsustab teiste spetsialistide kaasamise	
3) töökeskkonna riskianalüüsi tegemiseks kaasab tööandjate ja töötajate esindajaid lähtuvalt ettevõtte tegevusvaldkonnast ja tööspetsiifikast.	
Hindamismeetodid:	
Portfoolio ja intervjuu või riskianalüüsi praktiline ülesanne	

B.2.2 Töökeskkonna ohutegurite väljaselgitamine ja esmane hindamine	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) selgitab välja töökeskkonna ja tööprotsessi ohutegurid ning ohustatud töötajad, kasutades erinevaid meetodeid (küsitlus, vestlus, vaatlus, mõõtmised jm) ; 2) annab esmase hinnangu ohutusjuhenditele, lähtudes töö iseloomust ja kasutatavatest töövahenditest; 3) hindab kemikaali kasutamise vastavust kemikaali ohutuskardile; 4) hindab tehtava töö ja kasutatava töövahendi vastavust ohutusjuhendile; 5) annab esmase hinnangu ettevõtte töökeskkonnale ja töökorraldusele, arvestades tuvastatud ohutegureid ja nendega kokku puutuvate töötajate hulka ja kokkupuute aega, rakendatavaid ohutusabinõusid ning töökorralduse eripärasid; 6) otsese ohu ilmnemisel töötaja elule ja tervisele teeb tööandjale kohese ettepaneku ohu kõrvaldamiseks; 7) otsustab kogutud teabe alusel, milliseid töökeskkonna ohutegurite parameetreid tuleks mõõta või määrata; 8) otsustab, milliseid spetsialiste töökeskkonna ohutegurite hindamisse kaasata. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) töökeskkonna ohutegurite parameetrite mõõtmise või määramise meetodid. 	
<p>Hindamismeetodid:</p> <p>Portfoolio ja intervjuu või riskianalüüsi praktiline ülesanne</p>	
B.2.3 Töökeskkonna ohutegurite mõõtmine ning mõõtmistulemuste analüüsimine	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) valib vajalikud tingimused ja mõõtmisvahendid töökeskkonna ohutegurite parameetrite määramiseks ja mõõtmiseks; 2) korraldab mõõtmist vajavate töökeskkonna ohutegurite parameetrite mõõtmisi ja dokumenteerib saadud tulemused; 3) hindab mõõtmistulemuste põhjal ohutegurite võimalikku mõju töötajate tervisele. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) füüsikaliste, keemiliste ja bioloogiliste ohutegurite parameetrite mõõtmis- ja määramismeetodid ning proovivõtu-, mõõtmis- ja katsevahendid; 2) mõõtemääramatuse sisu ja arvutamise põhimõtted; 3) töökeskkonna ohutegurite parameetrite kehtivaid piirnormid; 4) mõõtmisprotokolli koostamise põhimõtted; 	
<p>Hindamismeetodid:</p> <p>Portfoolio ja intervjuu või riskianalüüsi praktiline ülesanne</p>	
B.2.4 Töökeskkonna riski hindamine ja ohjamine	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) hindab füüsikalistest, keemilistest ja bioloogilistest ohuteguritest tulenevat terviseriski ning pakub välja sobivad meetmed nende ohutegurite mõju vältimiseks või vähendamiseks; 2) määrab ohutegurite riskitasemed vastavalt riskihindamise meetodile 3) dokumenteerib töökeskkonna riskianalüüsi tulemused ja parendusettepanekud, arvestades riskianalüüsi dokumenteerimise põhimõtteid. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) inimese anatoomia, füsioloogia ja psühholoogia põhiteadmised 2) töökeskkonna riskitegurite seosed terviseriskide ning tervisekahjustustega (sh. kutsehaigused, tööst põhjustatud haigused) 	
<p>Hindamismeetodid:</p>	

Portfoolio ja intervjuu või riskianalüüsi praktiline ülesanne	
B.2.5 Tööandja ja töötajate nõustamine	EKR tase 6
<p>Tegevusnäitajad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teavitab tööandjaid ja töötajaid töökeskkonna ohuteguritest ja nende võimalikust mõjust tervisele; 2) nõustab tööandjaid ohutusmeetmete kavandamisel ja rakendamisel terviseriskide vältimiseks või vähendamiseks füüsiliste, keemiliste ja bioloogiliste ohutegurite osas; 3) nõustab tööandjaid ja töötajaid töövahendite ning isikukaitsevahendite valikul ja kasutamisel; 4) nõustab tööandjat töötervishoiu- ja tööohutusosalaste juhendite ja dokumentatsiooni koostamisel; 5) nõustab tööandjat töökeskkonna riskianalüüsi tulemuste alusel kirjaliku tegevuskava koostamisel; 6) nõustab tööandjat töötervishoiu- ja tööohutusosalaste juhendamise ning väljaõppe korraldamisel. 	
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) erinevad teabe levitamise võimalused, esitlustehnikad; 2) tööga seotud tervisekahjustuste ennetusmeetmed; 3) töökoha tervisedenduse põhimõtted; 4) töötervishoiu- ja tööohutusosalaste ohutusjuhendite koostamise põhimõtted; 5) töökeskkonna riskianalüüsi tegevuskava koostamise põhimõtted; 6) töötajate juhendamise ja väljaõppe nõuded töökohal. 	
<p>Hindamismeetodid:</p> <p>Portfoolio ja intervjuu või riskianalüüsi praktiline ülesanne</p>	
B.2.6 Läbiv kompetents	EKR tase 6
<p>Teadmised:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) töökeskkonna mitmesugused (eelkõige füüsilised, keemilised ja bioloogilised) ohutegurid 2) tõenduspõhised erialased teabeallikad 3) suhtlemistehnikad 4) eesti keel tasemel B2, üks võõrkeel tasemel A2 5) töökeskkonna riskianalüüsi meetodid 6) töötervishoiu ja -ohutuse seadustik, standardid ja hea tava/ Eesti Vabariigi töötervishoiu ja tööohutusega seonduvad õigusaktid ning Eesti ja Euroopa Liidu vastavaid standardid 7) mitmesugused töökeskkonna uurimise ja hindamise meetodid 8) töökeskkonna ohutegurite mõjud töötajate tervisele ja keskkonnale, sh erinevate ohutegurite koosmõju 9) arvuti kasutamise põhimõtted ja andmetöötluse programmid 10) kutsehaiguste ja tööga seotud haiguste tekkepõhjused 	
<p>Hindamismeetodid:</p> <p>Läbivat kompetentsi hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.</p>	

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise, kinnitamise ja kutse andja kohta ning viide kutsestandardi asukoha kohta klassifikaatorites	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	05-28092011-5.1/1k
2. Kutseala ja kutseala kutsed	Töötervishoid
3. Lähedased kutsealad ja kutsed	Tööhügieen: tööhügieenik, tase 6
Kutsestandardi koostajad: inimeste ja organisatsioonide nimed	Karmo Maandi, <i>Terviseamet</i> Mari Järvelaid, <i>Terviseamet</i> Irma Nool, <i>Terviseamet</i> Kadri Laugen, <i>Terviseamet</i> Argo Soon, <i>SA Archimedes</i> Hubert Kahn, <i>OÜ Preventme</i> Rauno Piirsalu, <i>Sotsiaalministeerium</i> Alar Seiler, <i>Maaülikool</i> Marina Järvis, <i>Tallinna Tehnikaülikool</i> Marit Ilves, <i>Tallinna Tehnikaülikool</i> Viive Pille, <i>PERH, Tallinna Tehnikaülikool</i>
4. Kutsestandardi kinnitaja (kutsenõukogu nimetus)	Tervishoiu ja Sotsiaaltöö Kutsenõukogu
5. Kutsenõukogu otsuse number	7
6. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	28.09.2011
7. Kutsestandardi kehtib kuni (kuupäev)	28.09.2016
8. Kutsestandardi versiooni number	1
9. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08) (min 2, maks 4 numbrit)	Ametite Klassifikaatori ¹ järgi kuulub tööhügieenik 2. pearühma "Tervishoiuspetsialistid", kood 2263.
10. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	EQF tase 6
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles occupational hygienist ; industrial hygienist	
Soome keeles työhygienian	
C.3 Lisad	
Lisa 1 Töösad ja tööülesanded	

¹ International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestindatud versioon ESF programm „Kutsete süsteemi arendamine“